

EGLUĖ

MAY

1996

GEGUŽĖ

Vol. 47 / Nr. 5

E G L U T Ė

GEGUŽĖ / MAY / 1996 Vol. 47 / Nr. 5

TURINYS

- 1 MOTINOS DIENA, *Ramutė Skučaitė*
- 2 STEBUKLINGA DAINELĖ, *Jonas Mackevičius - Nord*
- 7 MAMYTEI, *Adelė Žeimytė*
- 8 PUOKŠTĖ MAMAI, *Rūta Beržinskaitė*
- 10 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 14 SPECIALI MOKYKLA, *Deimantė Žukaitė*
- 18 ŠIS TAS APIE MEŠKAS, *Greta Ločerytė*
- 19 AUDRYTĖ IR MEŠKIUKAS, *Erika Lerškutė*
- 20 SVAJONĖ APLANKYTI LIETUVĄ, *Julija Enskaitytė*
- 21 BEBRO RAUDONAS LIETSARGIS, *Nida Degesytė*
- 22 MAMA – TIK VIENA, *Violeta Palčinskaitė*
- 22 MOČIUTĖ, *Ramutė Skučaitė*
- 23 JEI NEBŪTŲ KALBOS — TAI NEBŪTŲ LIETUVOS
- 24 TIKIU
- 26 PETRAS IR IRENA VAŽIUOS Į ŠOKIŲ ŠVENTĘ – II,
Ramunė Kubiliūtė
- 28 GRAŽŪS TAUTINIAI DRABUŽIAI, *Vilija Klimienė*
- 32 GALVOSŪKIAI
- 33 JUOKŲ MAIŠELIS
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Viršelis dail. Rūtos Paškevičienės

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata – 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Redakcinis kolektyvas: Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė, Aldona Rauchienė, Vida Rimienė, Edvardas Šulaitis, Irena Šerelienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.
Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

MOTINOS DIENA

Ramutė Skučaitė

Dail. Diana Farapontenė

*Mamyte mylima,
Tu – laimės pasagėlė.
Mamyte, tu – daina,
Tu – mano pasakėlė.*

*Mamyte, tu šilta
Saulytė dieną blausią.
Tu – pievoj atrasta
Gėlytė raudoniausia.*

*Galėčiau daug vardų
Tau šiandien sumanyti.
Gražesnio nerandu
Už mieląjį – Mamytė.*

Motinos ranka švelni.

STEBUKLINGA DAINELĖ

Jonas Mackevičius - Nord

Tai atsitiko taip seniai, jog negalima nė atsiminti.

Vienoje valstybėje gyveno valdovas, kuris plačią savo šalį valdė labai laimingai. Pats jis buvo vienišas žmogus: neturėjo nei žmonos, nei vaikų, nei giminių. Net motinos nebeatsiminė, nes ji buvo mirusi tuoj jam gimus.

Karalius visada atrodydavo liūdnas. Nors jis nuoširdžiai rūpindavosi savo valdiniais, tačiau tautai retai tepasirodydavo.

Ir, įsivaizduokite sau, niekada nė vienas valdovas nebuvo taip karštai mylimas, kaip šitas!

Net ministrai ir daugybė dvariškių buvo jam atsidavę visa siela, o tas labai retai tepasitaikydavo...

Visi vertino jo gerumą, teisingumą ir protą.

Ne kartą daugelis klausdavo patys save: ko mūsų valdovas toks liūdnas, kodėl jis nerengia iškilmingų puotų, nesilinksmina su kilmingais svečiais, nesidžiaugia gyvenimu? Juk jis toks jaunas, išmintingas ir gražus! Ir visiems tatau atrodė neatspėjama mįslė.

Tik vienas senas dvariškis suprato, dėl ko taip yra. Jis sakydavo:

— Taip yra dėl to, kad mūsų valdovas nuo pat lopšio augo be motinos glamonėjimų. Jo širdis snaudžia iki šol, negirdėdama ir nematydama gyvenimo, nes tik motinos ranka tegali uždegti meilės liepsną kūdikio širdyje. Pamatysime, valdovas dar pralinksms, tegul tik kas nors sujudina jo sielą!

O žmonės klausydavo ir abejodami linguodavo galvas.

Staiga ištiko didelė nelaimė: mylimas valdovas susirgo keista liga.

Jis nieku būdu negalėjo užmigti!

Sukvietė iš visos šalies mokytus gydytojus, žynius, išminčius ir garsius astrologus (žvaigždininkus), kurie iš žvaigždžių atspėdavo žmogaus likimą. Jie visi susirinko aplink valdovo lovą, tarėsi ginčijosi, mėgino vartoti visokias priemones, bet niekas negelbėjo...

Valdovą tebekankino nemiga!

O kadangi žmogaus organizmui miegas būtinai reikalingas, vargšas valdovas kaskart labiau ir labiau silpo.

Mirties šmėkla pasivaideno ties valdovo pilimi! Visa šalis baisiai nuliūdo, kiekvienas nuoširdžiai gailėjosi nelaimingojo valdovo ir drebėjo dėl jo gyvybės.

Mat, naujas valdovas visada rasis, tik ar jis bus toks geras – kas gali žinoti?

Žmonės nešė į pilį daugybę visokių vaistų ir patarimų, bet niekas nepadėjo. Valdovas gulėjo puikioje savo lovoje, plačiai pravėręs akis, veltui kviesdamasis išganingąjį miegą. Jis taip nusilpo, jog beveik nebegalėjo pajudėti.

Daug dvariškių, pasislėpę kampuose, gailiai verkė, nes tarė, kad jau jokie vaistai nebegalės jo išgelbėti.

Minios valdinių ėjo prie pilies vartų, teiraudamosi apie valdovo sveikatą.

Bet štai prie pilies priėjo apdulkėjęs senis su keleivio lazda rankoje: jis buvo visame krašte žinomas atsiskyrėlis, vienas gyvenęs oloje, išgarsėjęs savo žiningumu.

Betriūsiant ir besirūpinant, jis buvo visai užmirštas. Dabar,

patyręs valdovą sergant, jis pats atėjo.

Visą naktį senis išsėdėjo prie valdovo lovos, stebėdamas ligonį, o rytą pareiškė dvariškiams:

— Jokie vaistai nepadės. Yra tik viena priemonė. Valdovas turi išgirsti tokią nepaprastą dainą, kuri pasiektų sielos gelmes ir už kurią geresnės negali būti pasaulyje...

Tuoju buvo nuspręsta vežti valdovą per visą šalį, iš vieno galo į kitą – ar jis neišgirsias kur tokios dainos.

Atvedė valdovo mylimąjį dramblių ir ant plačios jo nugaros parengė patogų guolį su baldakimu, kur atsargiai paguldė ligonį. Gausių palydovų apsupta, procesija iš lėto ėmė eiti per miestus, laukus ir kaimus, ieškodama išganingo vaisto.

Ai, kiek dainininkų, vyrų ir moterų, stengėsi pagydyti valdovą! Kiek gražių dainų buvo padainuota, kokių nuostabių balsų kartais pasitaikydavo išgirsti!

Tačiau valdovas tylėdamas klausėsi ir vis tebegulėjo pramerktomis akimis, kankindamasis be miego ir laukdamas tos dainos, apie kurią buvo kalbėjęs senis.

Jau beveik visa šalis išilgai ir skersai buvo pereita, ir valdovas silpnu balsu liepė grįžti namo.

Jis norėjo numirti gimtojoje pilyje...

Vieną karštą popietę valdovo procesija slinko pro mažą kaimelį. Ir staiga iš kažkur, iš už medžių, pasklido daina. Ją dainavo paprastų paprasčiausias moters balsas, ir pati dainelė buvo visai paprastutė. Tačiau joje buvo tokio keisto žavingumo, jog procesija savaime sustojo.

Sergas valdovas pakraipė galvą ir ėmė klausytis. Paskum jis ėmė džiaugsmingai šypsotis, išvargęs jo veidas pragiedrėjo,

valdovas lengvai atsiduso, užmerkė akis ir... užmigo!

Visi dvariškiai ėmė kalbėtis pašnibždom, atsargiai, pridėdami pirštą prie lūpų.

Pats vyriausiasis ministras išbėgo į priekį ir maldaujamai pakėlė ranką:

— Cit... valdovas miega!

Į visas šalis buvo išsiuntinėti skelbėjai, kurie visur skleidė džiugią žinią:

— Valdovas užmigo!

Ir visoje šalyje žmonės vaikščiojo pirštų galais, vieni kitiems primindami:

— Cit... valdovas miega!

Lyg valdovas tolimame užkampio kaimelyje galėtų išgirsti jų balsą... Tačiau jie taip mylėjo savo valdovą!

Tuo tarpu daina, skambėjusi tarp medžių, nutilo. Tik tada tesusigriebta ir imta ieškoti tos, kuri dainavo.

Deja, tai buvo labai sunku patirti. Mažo kaimelio gyventojai taip nusigando, kilmingiems svečiams staiga atvykus, jog bijojo prisipažinti...

Tačiau čia padėjo maža mergytė. Ji priėjo prie vyriausiojo ministro ir bailiai patempė už puikaus jo apsiausto skverno:

— Dėde, aš žinau, kas dainavo dainą.

— Sakyk greičiau, mažyte, nebijok!

— Tai mano mama dainavo prie broliuko lopšio.

Lygiai parą miegojo valdovas. Pabudęs jis panoro išvysti žmogų, išgelbėjusį jį nuo mirties. Jam atvedė jauną moterį.

— Kas tu esi ir apie ką vakar dainavai tarp medžių?

— Ai, didysis valdove, aš esu neturtinga kaimietė ir dainavau

lopšinę mažam savo sūneliui, kad jis greičiau užmigtų...

Tad sukviėtė valdovas visus savo ministrus ir dvariškius, paėmė moterį už rankos ir tarė:

— Štai ši neturtinga moteris ne tik mane išgydė, bet ir pažadino mano sielą gyventi. Kokia tad galia glūdėjo jos dainelėje, padariusioje toki stebuklą? Tai buvo motinos meilės galia! Aukštesnio už ją nieko nėra pasaulyje. Nuo šiol ši diena tebūnie vadinama „Motinos diena“, ir kasmet visa mūsų šalis ją iškilmingai švęs. Vieną kartą per metus mes teiksim motinoms priklausančią garbę! Šitos moters dainelė prisklidino mano širdį švelnaus atsiminimo motinos, kuri kadaise taip pat ir mane glamonėjo karšta savo ranka...

Ir nuo to laiko visame pasauly įsigalėjo gražus paprotys kasmet minėti gegužės pirmą sekmadienį.

Rečiau vartojami žodžiai

puota – pokylis, vaišės

lopšys – supamas kūdikio guolis

žynys – pranašas, kas viską žino

ola – urvas

triūsti – dirbti

guolis – prastas ant žemės gulėjimas

baldakimas – papuošta audinio pastogėlė ant stulpelių

skvernas – susegamo drabužio apatinis kampas

galia – jėga

glūdėti – būti kur prisiglaudusiam

Be motinos tušti namai.

DIENA, SKIRTA MAMYTĖMS

Pačio gražiausio pavasario mėnesio antrąją sekmadienį skiriame pagerbti mamytės. Lietuvoje Motinos diena švenčiama gegužės mėnesio pirmąją sekmadienį.

Tą dieną išreiškiame mamytėms savo meilę ir padėką už jų rūpestį ir kantrybę mus auginant. Jų meilė lydi mus kiekvieną dieną. Mes turime atsilyginti joms meile ir pažadu būti gerais, sąžiningais, jų klausyti ir gerai mokytis. (Red.)

MŪSŲ MINTYS, MŪSŲ KŪRYBA VIEN TAU, MAMA!

MAMYTEI

Nuo tos dienos, kai tu išvydai pasaulį, į tave žvelgia mamytės akys. Jos tokios mielos, pilnos meilės. Viską mama atiduotų už tai, kad jos vaiko gyvenimas būtų laimingas, kad jo nekankintų baisios ligos.

Mes net nepagalvojame, ką reiškia žodis MAMA. O juk tame žodyje telpa viskas kas gražiausia ir geriausia pasaulyje. Tai gėris, grožis, meilė. Ir dar daug dalykų, kurių neįmanoma išsakyti

Dail. Diana Farapontenė

žodžiais. Nejau įmanona įsivaizduoti linksmą, gražų pasaulį be mamos?

Dažnai galima išgirsti, kai vaikas isteriškai rėkia ant mamos. Dažnai girdime, kad vaikai neklauso mamų. Bet bent kartą ramiai pagalvokime, kiek skausmo mamai teikia tie šiurkštūs žodžiai! Susimąstykime, kas būtų, jei netektume mamos... Juk ji pasaulyje tik viena. Tai mylėkime MAMĄ, padėkime MAMAI, neskaudinkim jos!

Adelė Žeimytė

Kretingos rajonas, Erlėnų kaimas

PUOKŠTĖ MAMAI

Dalius nubudo rytą. Mama ruošėsi eiti pas kirpėją. Dalius pagalvojo:

— Šiandien sekmadienis, galima pagulėti.

Mama iš kito kambario šuktelėjo:

— Daliau, tu jau pabudęs?

— Žinoma, – atsiliepė Dalius.

— Koks dabar mėnuo? – vėl paklausė mama.

— Gegužė, – nedvejodamas atsiliepė Dalius ir staiga susivokė: juk šiandien – Motinos diena! Ir kaip jis pamiršo, juk neturi net dovanos mamai. Ką daryti?

Mama išėjo. Dalius atsikėlė ir ėmė ieškoti, ką galima būtų padovanoti mamai. Deja, nieko tinkamo nerado. Mašinytės juk nepadovanosi!! Dalius pakilnojo savo taupyklę. Joje žvangėjo trys

pinigėliai.

— Gal nupirkti dovaną mamai? – pagalvojo Dalius. Taip, tikrai, aš taip ir padarysiu, – tvirtai apsisprendė.

Štai mama parėjo namo. Dalius švytėdamas priėjo prie jos ir įteikė gražią puokštę gėlių bei atviruką, kuriame buvo parašyta:

— Miela Mamyte! Sveikinu Tave Motinos dienos proga ir linkiu daug laimės.

Mama nusišypsojo.

— Ačiū, – tepasakė, bet jos akyse matėsi daug didesnis dėkingumas.

Dalius nuėjo į savo kambarį ir staiga prisiminė, kad tuos pinigus taupė pirkti šuniukui. Ne, jis nenusiminė, – argi galima nusiminti?!

Rūta Beržinskaitė

Vilnius

* * * * *

Mamyte, tu mieliausia
Iš tūkstančio kitų,
Kaip be tavęs pasauly
Gyventi būt sunku...

Kaip tie maži paukščiukai
Mes giedam tau: cvyt - cvyt —
Savais švelniais sparneliais
Mus gaubki vis, mamyt.

Vytė Nemunėlis

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

Prieš 150 metų Biržų apskrityje gimė žymus knygnešys Jurgis Bielinis. Rusų valdžia stengėsi įvairiomis priemonėmis surusinti lietuvių tautą ir įvesti provoslavų tikėjimą. 1864 uždraudė Lietuvoje spausdinti knygas lotyniškais raidėmis. Pradėjo spausdinti knygas rusiškais raidėmis, bet lietuviai jų nepirko ir neskaitė. Knygos buvo spausdinamos Prūsų krašte ir gabenamos į Lietuvą. Vienas iš žymiausių knygnešių buvo Jurgis Bielinis, kuris ne tik knygas gabendavo, bet jas ir platindavo visoje Lietuvoje. Yra sakoma, kad jis vienas per sieną į Lietuvą pernešė beveik pusę visų tuomet spausdintų knygų bei laikraščių. Jis suorganizavo knygų platinimo tinklą. Rusų valdžia skyrė didelę sumą pinigų už jo sugavimą.

Apgailėtina, kad J. Bielinis nesulaukė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Jis mirė 1918 m. sausio 18 d.

Pasiskaitykite Broniaus Jauniškio padavimą. (Red.)

KNYGNEŠIŲ KARALIUS

Sunku pasakyti, kokia jo tikroji pavardė: Jakutis, Bielenis, o gal lenkiškai – Bieliakas, kad neatrodytų lietuviu? O gal nė viena?! Kodėl jas keitė? Kartais jis važiuodavo puošnia bričkele, išsipuošęs kaip bajoraitis. Žirgai dvikinkiai, žvangučiai jiems ant kaklo. Kas tokį stabdys?! Net caro žandarai to nedrįso daryti, nors jie labai sekė kiekvieną įtartina žmogų, net ir klebonėlių. O sekė todėl, kad Rusijai po 1863 metų sukilimo okupavus Lietuvą, caras

Aleksandras II-asis uždraudė spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis, o leido tik rusiškais. Tokias knygas žmonės pavadino „graždankomis“. Tada Lietuvos patriotai šviesuoliai lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis ėmė spausdinti užsienyje, gabenti į tėvynę ir platinti. Toks tikrų pasišventėlių darbas pasaulyje buvo vienintelis, nepakartojamas. Čia kalbama apie garsųjį knygnešį, dažnai vadinamą Baltuoju Ereliu arba Knygnešių karaliumi.

Kartą susirūpinęs, nusiplūkęs, apsirengęs elgetos lopytais drabužiais atskubėjo į Bitėnus, pas garsų visuomenės veikėją, knygų leidėją Martiną Jankų. Pėsčiomis atėjo tokį tolimą kelią iš gimtojo Purviniškių kaimo netoli Biržų beveik per nemažą dalį Lietuvos. Martynas Jankus, pamatęs varguolį, tik skėstelėjo rankomis ir nusistebėjo:

— Ar jau kas supleškino tavo namus? Neduok Die...

— Daug svarbiau, brolyti, – prabilo Jurgis Bielinis. — Daktaras Jonas Basanavičius išleido Ragainėje laikraštį „Aušra“. Juk ir pats joje rašai. Reikia važiuoti parsivežti. Kinkyk patį blogiausią arklių. Miškeliais per okupantų sieną prasibrausiu. Gal ir juos, ir vokiečius apmausiu.

— Labai pavojinga. Aš nerizikuočiau, ponuli. O arklių surasiu.

— Organizuok čia, Lietuvoje, „Aušros“ išvežiojimą. Gerai būtų ir į okupantų rusų sostinę Maskvą perduoti. Koks netikėtumas būtų. Mūsų priešai pamatytų, kad lietuviška spauda gyva.

Išdardėjo. Per Nemuną keltu laimingai persikėlė. Į aną pusę pasisekė nuvažiuoti, o štai grįžtant įkliuvo. Pasėstėje maiše tarp šieno „Aušra“ paslėpta! Jankus nesulauks, kiti skaitytojai negaus ir į Maskvą nenuveš. Atims. Jį patį į kalėjimą įkiš arba į Sibirą

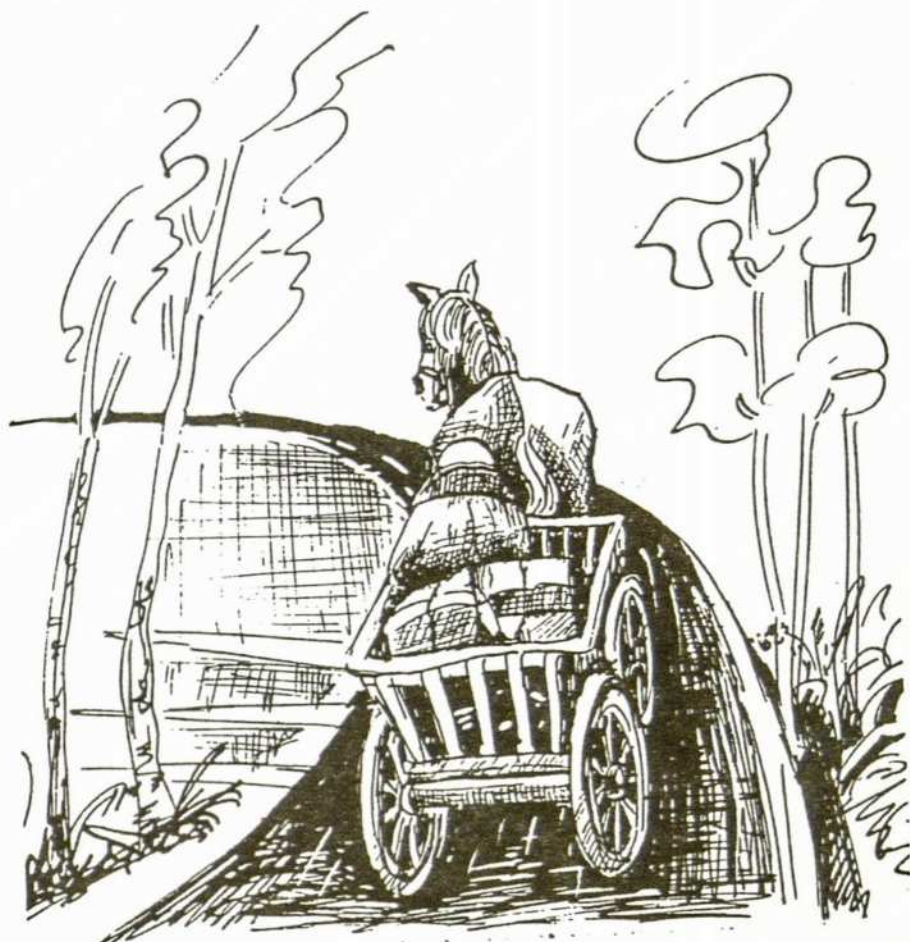
ištremis. Greitai susirado maišelį ir ištraukė butelį su degtine.

— Ei, bratok, į krikštynas keliauju. Už kūdikėlį išgerk velnio lašelių...

Kareivėlis apsižvalgė, ar vyresniojo nesimato. Čiupo butelį ir paragino:

— Greičiau, greičiau, dėdule!..

Kai parsirado pas Jankų, čia Bielinio laukė Povilas Višinskas iš Šiaulių. Skaitė visi trys „Aušrą“ ir iš džiaugsmo šluostėsi ašaras. O tarp „Aušros“ numerių rado ir savo Bielinio laikraštį „Baltasis erelis“. Jau buvo paruošti lagaminai laikraščiams, kuriais gabeno po visą Lietuvą, į Petrogradą, į Voronežą. Sutartose vietose juos perims kiti knygnešiai ir savo ruožtu paskleis tarp skaitytojų.

Ir taip sutapo, kad vos išėjo Višinskis, atsibeldė rusų žandarai ir suareštavo šeimininką už jo anksčiau atspausdintus eilėraščius. O į elgetą, persirengusį Bielinį, nekreipė dėmesio, išvarė į namus. O į savo gimtinę knygnešys labai norėjo pareiti, bet nedrįso, nes ten žandarai taip ir tykojo jį pačiupti. Tik po ketverių metų kartą, labai išsiilgęs saviškių, užvažiavo. Paaugęs sūnus nepažino tėvo, tik nepaprastai džiaugėsi gavęs iš jo knygelį.

Kad ir labai gudrus buvo Jurgis Bielinis, neišvengė kalėjimo. Kartą pranciškonu vienuoliu persirengęs, išsiruošė į Palangą. Čia jo gudrybę „perkando“ žandarai. Sulaikė. Išsiaiškinus, kad jo pasas suklastotas, siuntė į tremtį. Bet šį kartą šiam narsiam vyrui nusišypsojo laimė: caras Nikalojus II netrukus panaikino spaudos draudimą ir jis galėjo grįžti į gimtinę. Tai buvo 1904 metais. Sugrįžęs į savo namus galėjo ramiai skaityti „Aušrą“, „Baltąjį erelį“, nieko nebijodamas.

Rečiau vartojami žodžiai:

bričkelė – dviejų ratų vežimėlis

nusiplūkęs – nuvargęs

supleškino – sudegino

prasibrauksiu – praslinksiu

apmausiu – apgausiu

išdardėjo – išvažiavo

Pasėstėje – po sėdyne (vežime)

bratok (rusiškai) – broleli

MŪSŲ KŪRYBA

SPECIALI MOKYKLA

Aš su tėveliais neseniai atvykau į Burmos valstiją, Azijoje. Mano tėvelis turėjo nufilmuoti specialią programą ir, kadangi buvo vasaros atostogos, aš galėjau vykti kartu. Pradžioje truputį bijojau, bet greitai susidraugavau su vietiniais vaikais. Mūsų miestelyje buvo daug mažų vieno kambario mokyklų, o kiekvienoje mokykloje – tik po vieną mokinį.

Pirmą mokyklos dieną prie vartų stovi sena, susiraukšlėjusi mokytoja, laukdama mokinio. Mokinys yra tik penkerių metų ir yra atvedamas vyresnių berniukų. Iš pradžių mokinys nenori eiti, nes nėra tikras ar iš viso nori mokytis. Mokytoja padeda jam apsispręsti, įstumdama į klasę. Tada berniukai greit uždaro vartus. Mokinys pradeda bliauti. Mes nešame jam bananus ir kitus saldumynus, kurie jam patinka. Prisisotinęs jis nusprendžia, kad gal mokykla nėra tokia bloga vieta ir nutaria pasilikti.

Kokia čia mokykla?

Tai mokykla mažiems Indijos drambliukams. Sena mokytoja yra dramblys kokių 50-ties metų amžiaus. O mokinys yra mano mėgstamiausias drambliukas, kurį aš pavadinau BAN. Tai yra sutrumpinimas žodžio bananui, kurie jam patinka. Berniukai ir vyrai treniruojantys dramblius yra vadinami drablių jojėjais. Vienas berniukas taps BAN'o jojėju ir pasiliks su juo visą gyvenimą, jei kas nors neatsitiks.

Ką BAN išmoks mokykloje?

Po kurio laiko jis leis berniukui atsisėsti jam ant galvos. BAN taip pat išmoks keleta komandų, kaip pvz. „sėsk!“ ir „stok!“. Svarbiausia jis turi išmokti palietimo signalus. Jei palies dramblio ausį arba, jei jojėjas pasilenks pirmyn ar atgal, drambliukas žinos ar jis turi eiti greičiau ar lėčiau, sustoti ar atsiklaupiti. Jei drambliukas bus mokomas švelnumu ir kantrybe, jis greitai išmoks. Kai užaugs, jis dirbs miškuose tempdamas sunkius rąstus arba traukdamas medžius.

Buvo smagu žiūrėti, kaip retkarčiais BAN užsispirdavo ir ne vieną kartą berniukas nuo jo nukrisdavo, bet dažniausiai jis būdavo paklusnus. Važinėdama su tėčiu, aš galėjau stebėti kaip drambliai gyvena.

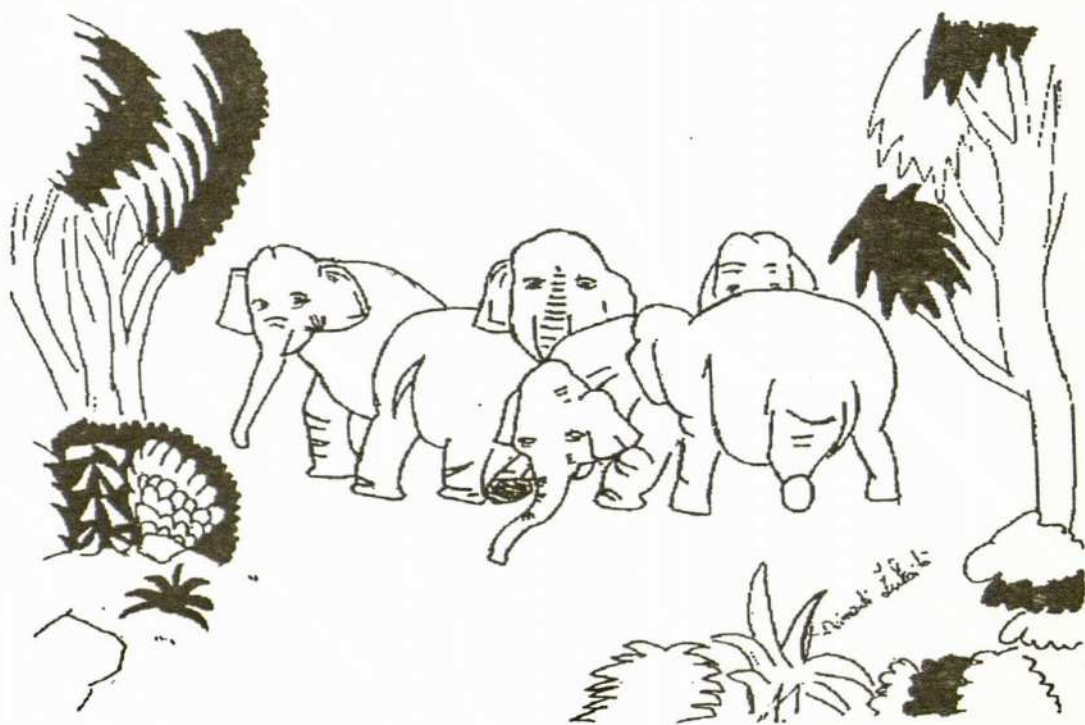
Yra dvi dramblių rūšys: Indijos ir Afrikos drambliai. Indijos drambliai yra mažesni už Afrikos dramblius. Kadangi jie yra ramesni, daug jų yra ištreniruoti dirbti žmogui. Daugiausia dramblių, kuriuos matome zoologijos sode ir cirkuose, yra iš Indijos.

Laukiniai drambliai gyvena būriais pietryčių Azijos miškuose. Jie yra gana lengvai pagaunami. Pirmiausia vyrai pastato tvirtą gardą. Tada vyrai, turintys būgnus ir trimitus ar bet kokius garsą darančius instrumentus, užaina už dramblių būrio ir pradeda tokius garsus daryti, kad juos sumaišo ir išgąsdina. Jie bėga šalin nuo garso, tiesiai į gardą. Žinoma, iš pradžių jiems tai nepatinka, bet jei juos gerai prižiūri, su laiku jie norės išmokti taip, kaip ir BAN.

Afrikos drambliai yra didesni ir stipresni už Indijos dramblius. Jie turi didesnės ausis ir storesnę odą. Jie gali būti dvigubai

didesni už aukštą vyrą ir sverti beveik kaip autobusus. Jie yra didžiausi gyvuliai, gyvenantys ant žemės. Vienintelis didesnis gyvulys yra banginis.

Drambliai gyvena daugelyje Afrikos vietų. Daugelis jų nužudomi dėl jų brangių ilčių. Vyriškos giminės drambliai turi milžiniškas iltis – nuo šešių iki devynių pėdų ilgio. Drambliai iltis naudoja išsikasti šaknis valgymui, įvairiam nešiojimui ir, jei reikalinga, mušimuisi. Bet drambliai ne dažnai kovoja. Išskyrus žmogų, jie neturi priešų. Drambliai yra tokie dideli, kad joks kitas gyvulys jų nepuola. Jie taip pat nežudo ir neėda kitų gyvulių. Drambliai ėda lapus ir medžio žievę, vaisius, riešutus bei daržoves. Jie keliauja grupėmis, sekdami vyriausiąjį, ir visą laiką ieško tinkamos vietos piknikui. Kada jie suranda vienoje vietoje nemažai gražių medžių, jie pradeda pietauti: nulaužia medžių šakas ir ėda lapus. Kartais jie visą medį nulaužia.

Maži drambliukai eina kartu su grupe, laikydamiesi straubliu savo mamos uodegos. Motinos labai gerai prižiūri savo vaikus. Apsaugojimui nuo įkandimų, motinos aplibdo savo vaikus purvu. Drambliai prižiūri mažuosius, nes jie yra grupės lepūnėliai. Jei dramblys užsigauna ar suserga, kiti drambliai jį prižiūri ir niekada jo vieno nepalieka.

Vieną kartą bevažinėdami pamatėme būrį dramblių, kurie atsargiai slaugė sergantį. Tada aš supratau, kokie švelnūs gyvuliai jie tikrai yra. Mes taip pat suradome kažką bendro – jiems nepatinka šilima. Senieji drambliai per karščiausią dienos dalį užmiega stovėdami, o mažieji išsitiesia jų pavėsyje. Jie taip pat mėgsta plaukioti. Kai prieina upę, jie braiduoja joje, kad atvėstų. Pradedą žaisti, taškytis. Kartais drambliukai čiuožinėja ant jų nugarų nuo purvo kalvelių.

Vienas labai specialus dalykas yra dramblio straublys. Straublys yra šešių pėdų ilgio ir yra padarytas iš stiprių, lengvai lankstomų muskulų. Dramblys per straublį ne tik uodžią ir kvėpuoja, bet juo kelia maistą ir sunkius dalykus. Tai yra panašiai kaip ranka. Jis taip pat gali straubliu „trimituoti“ ir daryti įvairius garsus. Dramblys gali įsiurbti į straublį vandenį ir save apšlakstyti. Plaukdamas po vandeniu, jis iškiša straublį į lauką ir per jį kvėpuoja. Mama dramblienė glosto straubliu savo vaiką ir net gali sulenkti straublius kartu taip, lyg susikabintų rankomis.

Tą vasarą sugrįžusi namo, aš turėjau daug ką savo draugėms papasakoti. Mokykloje mano atostogų pasakojimas buvo įdomiausias.

Deimantė Žukaitė

ŠIS TAS APIE MEŠKAS

Rašo vysk. Motiejaus Valančiaus mokyklos mokiniai, Hamilton, Kanada

Atsitiko štai kas. Vysk. Motiejaus Valančiaus mokykloje mokytoja liepė parašyti poemą apie mešką. Pradėjau visaip galvoti, nuo ko man čia pradėti. Mešką mačiau tik kine. Kiškį ir lapę teko matyti Labanoro girioje anksti ryte, šokinėjant po pievą. Net ir briedį mačiau iš tolo, ir stirną. O meškos neteko! Gal ir gerai. Nes, sako, meškos puola vaikus, o Algonquin parke net du lietuvius sudraskė!

Bet dabar turiu sukaupti visą savo vaizduotę ir pabandyti įlisti į meškos kailį ir nukeliauti net į Lietuvą. Nutariau būti ne didelė meška, o mažytis meškiukas. Ir lėktuve bus patogiau sėdėti, ir ne tiek daug medaus suvalgysiu.

Turiu prisipažinti, kad perskridau Atlantą net neatsibudęs – kai pradėjau čiulpti leteną Toronte, tai tik Vilniuje mane pažadino, pasiūlydami išlipti iš lėktuvo ir paragauti tikro lietuviško medaus.

Na, tada tai prasidėjo tikras lietuviškas rojus! Kur tikėjau, visur mane vaišino pačiu skaniausiu medumi pasaulyje! Valgiau ten, valgiau šen, o paskui pasakiau gana – einu po miestą pasivaikščioti.

Bėgiojau po parkus, voliojau po žolę, išlandžiojau visus krūmus – tai puikumėlis! Paskui priėjau tokį didelį didelį kalną. Užlipau, ogi ten pilis stovi. Pasiklausiau ką paukščiukai čirškia. Nugirdau, kad tai kunigaikščio Gedimino pilis. O žmonių pilna: visi vaikšto, gėrasi tokia senove.

Bet ką čia meškinui veikti, geriau leisiuosi apačion. Ir kad pasileidau kulversčia žemyn! Ritausi, ritausi kvatodamas. Čia tai bent „fun“! Ar atspėsit, kur atsiritau? Ogi tiesiai į cirko arenos vidurį. Atsistojau, nusipurčiau, žiūriu, kad polka šoka mano brolis Jim. Ir aš puoliau šokti kartu su juo – šliumpu, pumpu, šliumpu pumpu. Net

sušilau bešokdamas.

Taip smagu, taip smagu! O brolis Jim man ir sako: „Kaip tu atsiradai tokiam tolimam krašte? Ar ne laikas tau namo? Pagalvojau, kad tikrai, užteks čia man svečiuotis. Hamiltone lietuvių mokykla laukia, o Matas šypsodamasis tai tikrai mane iš aerouosto paims!

Greta Ločerytė, 13 sk.

AUDRYTĖ IR MEŠKIUKAS

Erika Lerškutė, 11 sk.

Buvo graži, skaisti mergytė.
Jos vardas buvo Audrytė.
Turėjo ji meškiuką gražų-
Iš Kalėdų Senelio gavo.

Visad jie buvo kartu:
Meškutis ir Audrytė žaidė abu.
Audrytė buvo tokia linksma,
Visad veide su šypsena...

Vieną dieną kas nors atsitiko:
Į Baltijos jūrą meškiukas įkrito.
Audrytė plaukti nemokėjo
Ir meškiuko išgelbėti negalėjo.

Audrytė buvo labai liūdna,
Ilgai žiūrėjo į Baltijos bangas,
Kuriose žaidė meškiukas su kita –
Ji buvo undinė, vardu Audra.

SVAJONĖ APLANKYTI LIETUVĄ

Kai aš buvau maža, turėjau gražiausią visame pasaulyje meškutę. Jos vardas buvo Gražutė. Ji mane sekiojo visur, nes ji buvo mano geriausia draugė. Kartu žaidėme ir išdykavome.

Vieną rytą aš uždėjau Gražutei geltoną kepurę, užsilipome ant lovos ir vaizdavome, kad esame laive. Irklavomės į Lietuvą! Gražutei nepatiko bangos ir ji blogai jautėsi. Pasiekėme Lietuvos krantus. Išlipome iš laivo ir vaikščiojome po Vilniaus miestą. Gatvėse buvo daug žmonių, todėl aš tvirtai laikiau savo meškutę už rankos. Matėme įdomių krautuvių. Gražutė nusipirko lietuviškų austų juostų. Vėliau mes nuvažiavome prie Baltijos jūros ir vaikščiojome pakrante. Truputį pasisaulinome, o tada rinkome gintaro gabalėlius. Gražutei labai patiko gintaras, tai nupirkau jai gintaro vėrinius. Kai mums čia nusibodo, nuvažiavome į Kryžių kalną. Ten mes palikome savo kryžių. Iš Šiaulių važiavome į Kauną. Mieste susitikome su draugais. Aš visiems parodžiau namą, kuriame, mažas būdamas, gyveno mano tėvas. Iš namo pakvipo gardus maisto kvapas, kad net pilvas pradėjo gurkti. Pavalgiusios sugrįžome atgal į laivą. Meškutei Gražutei ir man labai patiko Lietuva.

Štai, suskambėjo ir budintuvas – laikas į mokyklą. Koks sapnas! Vis svajoju nuvykti į Lietuvą...

Julija Enskaitytė, 13 sk.

BEBRO RAUDONAS LIETSARGIS

Vieną rytą atsikėlė bebras. Jis atidarė langą ir iškišo savo galvą. Buvo gražus rytas, nebuvo nei vieno debesėlio. Vistiek bebras pagalvojo, kad apsimokėtų pasiimti savo raudoną lietsargį į darbą, nes oras gali pasikeisti ir gali būti lietaus. Būdamas geras skautas žinojo, kad pasiruošimas gėdos nedaro.

Po pusryčių išėjo į darbą. Pakely sustojo kepykloje nusipirkti spurgų. Ši rytą kepėjas ponas Zuikis buvo labai susijaudinęs. Pasirodo jo vaikai, Danius ir Ramunė, negrižo namo. Jeigu pamatytų juos bebras šiandien, būtų Ponas Zuikis labai dėkingas, jei jam praneštų. Bebras pažadėjo taip padaryti. Ir švilpaudamas jisėjo toliau į darbą.

Eidamas per laukus, jis išgirdo šauksmą.

— Gelbėkite! Pagalbos!

Prie aviečių krūmų buvo mažytis kurmis. Jis negalėjo pasiekti skanių prinokusių raudonų aviečių. Bebras galvojo, kaip galėtų kurmiui padėti. Jis paėmė savo raudoną lietsargį ir su juo pritraukė šaką su avietėmis arčiau žemės prie kurmio. Kurmis buvo toks laimingas. Ji prisirinko pilną krepšį aviečių ir pažadėjo bebrui iš jų išvirti uogienės. Nusišypsojo bebras ir toliau nuėjo.

Priėjo mišką. Staiga išsigando. Artimai buvo vilkas! Ką daryti? Greit išskėčia lietsargį. Pritraukia prie galvos. Dabar jis atrodo kaip grybas! Vilkas net nepastebėjo, kad ten atsitūpęs bebras. Ir nuėjo sau.

Bebras uždarė lietsargį irėjo toliau. Išėjęs iš miško, atsirado prie plačios upės. Ir girdi tolumoj:

— Pagalbos! Gelbėkit!

Tolumoje, vidury upės, ant salos Danius ir Ramunė Kiškiai mojavo. Vakar žaisdami jie buvo užsilipę ant didelio nukritusio klevo lapo. Plaukė tuo lapu upe ir nuplaukė iki salos. Jų lapas sušlapo ir nebegalėjo jų daugiau išlaikyti. Kaip gali mūsų bebras pagelbėti? Taip! Atidaro savo lietsargį, įbrenda į vandenį, ir plaukia į salą išgelbėti pono Kiškio vaikus.

Šiandien lietsargis tikrai buvo naudingas!

Nida Degesytė

Šv. Kazimiero lit. mokykla, 7 sk., Cleveland

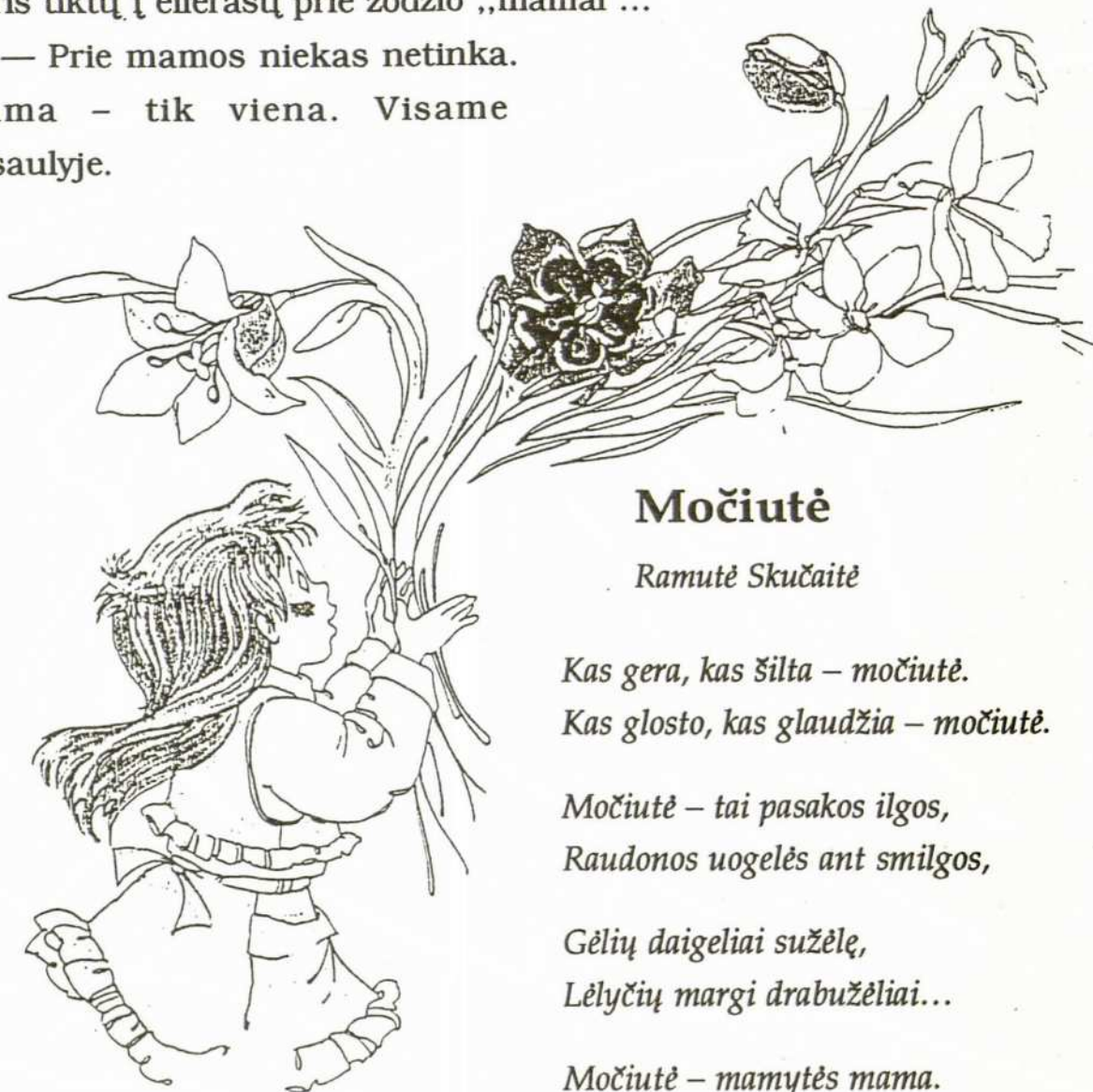
Mama – tik viena

Violeta Palčinskaitė

Vieną rytą aš pradėjau eiliuoti. Supratau, kad eilėraščiui reikalinga dar viena eilutė...

— Jule, – pašaukiau. — Tu visada viską žinai. Pasakyk tokį žodį, kuris tiktų į eilėraštį prie žodžio „mamai“...

— Prie mamos niekas netinka.
Mama – tik viena. Visame pasaulyje.

Močiutė

Ramutė Skučaitė

Kas gera, kas šilta – močiutė.

Kas glosto, kas glaudžia – močiutė.

*Močiutė – tai pasakos ilgos,
Raudonos uogelės ant smilgos,*

*Gėlių daigeliai sužėlę,
Lėlyčių margi drabužėliai...*

Močiutė – mamytės mama.

Močiutė – namų šiluma.

MOTINOS ŽODIS DANGŲ PRAMUŠA

JEI NEBŪTŲ KALBOS — TAI NEBŪTŲ LIETUVOS

Kuriose šalyse dėstoma lietuvių kalba?

Lietuvių kalbos mokėsi ir mokosi daugelio šalių aukštosiose mokyklose: JAV-jose, Vokietijoje, Japonijoje, Suomijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Danijoje, Lenkijoje, Čekijoje ir Slovakijoje, Rusijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir kitur.

Jeigu jau kitų tautų žmonėms reikalinga lietuvių kalba, tai mums turėtų būti didi gėda savosios gerai nemokėti.

Tęsiame netaisyklingų posakių sąrašą. Taisyklingas išsireiškimas paryškintomis raidėmis.

1. padėjo juos į kalėjimą („put them in jail“) – pasodino į kalėjimą
2. gavom labai didelį namą („got a very big house“) – mums paskyrė didelį namą.
3. metai atgal – prieš metus
4. keltis ant aštuonių – keltis aštuntą
5. po mokyklos, po bažnyčios – po pamokų, po Mišių
6. turėti slogą – sirgti sloga
7. esu pilnas („I am full“) – esu sotus
8. trumpo ūgio – žemio ūgio
9. myliu kugelį – mėgstu kugelį

(Mylime Dievą, tėvynę, žmones, idėjas, bet ne daiktus.

Mėgstame daiktus. Patinka daiktai ir žmonės.)

10. Jį žinau („I know him“) – jį pažįstu
11. jos plaukai atsistojo – plaukai pasišiaušė
12. stovėti linijoje („to stand in line“) – stovėti eilėje

MŪSŲ DANGIŠKOJI MOTINA MARIJA

Sveika, šventoji Motina, pagimdžiusi Karalių, valdantį per amžius dangų ir žemę.

Sedulijus

Mylimiausias asmuo žemėje yra motina. Pagarba ir meilė motinai yra taip sena, kaip žmonija. Jai pagerbti skiriame gražiausio pavasario mėnesio – gegužės sekmadienį.

Gegužės mėnuo skiriamas ir dangiškajai Motinai Marijai. Tai Didžioji Motina, Jėzaus Kristaus – Karaliaus Motina. Mes visi tapome jos vaikais, kai Jėzus, mirtinoj agonijoje ant kryžiaus, pavedė jai savo mylimiausią mokinį Joną (pagal Jn 19, 25-27). Nuo tada iki amžių pabaigos Jėzaus Motina Marija yra ir mūsų Motina, ir Didžioji Užtarėja.

Lietuviai taip pamilo dangiškąją Motiną, kad net tėvynę pavadino „Marijos žeme“.

Niekad nepalikime vienos savo žemiškosios motinos ir visada mylėkime dangiškąją Motiną Mariją.

* * *

agonija – būseną prieš mirštant

ŠVENTOSIOS DVASIOS NUSILEIDIMAS – SEKMINĖS

Nuo Velykų iki Sekminių yra penkiasdešimt dienų. Tai džiaugsmingiausios liturginių metų dienos, kuriose giedama „Aleliuja“.

* * * * *

Ramų rytą švč. Marija ir apaštalai susirinko paskutinės vakarienės name. Užsklendę duris ir suėję į menę, apaštalai rūpestingai uždarė visas langines ir sietyne uždegė tik vieną žvakelę.

Paskutinės vakarienės menėje visa buvo jau pertvarkyta. Švč. Motina atsisėda ton pačion vieton, kurioje paskutinės vakarienės metu sėdėjo Jėzus, o apaštalai susiburia aplink.

Tylu. Visi susikaupe mąsto ar tyliai meldžiasi.

Staiga iš dangaus pasigirsta artėjantis ūžesys, lyg artėjantis vėjas, skambantis nežemiškų vargonų gaudimu. Išsigandę apaštalai susigūžia. Tik vienintelė švč. Motina ir apaštalas Jonas šypsosi. Jie suklumpa ant kelių. Sekdami juos, suklumpa ir apaštalai. Nuostabių sąskambių ūžesiui pripildžius visą namą, virš jų galvų pasirodo žėrintis, spinduliuojantis ugninis gaublys. Melodingais sąskambiais jis skyla į trylika labai ryškių liepsnų. Dvylika liepsnelių bučiuoja apaštalių galvas, o tryliktoji, pabučiavus Marijos kaktą, tampa virš jos galvos daugialiepsne karūna.

Žėravusi ugnis greit dingsta. Paskutinės vakarienės kambary lieka tik nuostabus kvapas.

Išgirdę nepaprastą ūžesį, nuostabos pagauti, prie namo subėgo daug žmonių.

Apaštalai, pajutę savyje Dievo dvasią ir begalinį norą skelbti žmonėms Gerąją Naujieną, išėję iš namo, prabilo į susirinkusius jų kalbamomis kalbomis:

„...mes visi girdime juos skelbiant įstabius Dievo darbus mūsų kalbomis.“ Apd 2, 11

gaudimas – gaudesys, gaudimo garsas;

gaublys – rutulinis žemėlapis;

harmoningas – pagrįstas harmonija, darnus;

nuostaba – išpūdis, kurį padaro kas nors nepaprasta, nesuprantama, keista;

sąskambis – vienkartinis kelių garsų harmoningas skambėjimas;

sietynas – Tauro žvaigždynas, daugiašakė žvakidė;

susigūžti – susispausti į krūvą, susitraukti.

PETRAS IR LINA VAŽIUOJA Į ŠOKIŲ ŠVENTĘ – II

Ramunė Kubiliūtė

Vieną savaitgalį Petro ir Linos sesuo Monika grįžo iš universiteto. Jie ruošė lietuvių kalbos pamokas ir Monika, kaip visados, klausinėjo apie mokytojus lituanistinėje mokykloje. Jie pasakojo, kad kai kurie mokytojai yra vyresnio, jų močiutės ar senelio, amžiaus. Monika priminė, kad iš tokių mokytojų galima daug išmokyti. Jie užaugo Lietuvoje ir jau ten mokė vaikus. Monika prisipažino, kad ji tik dabar, gyvendama toli nuo lietuviškų telkinių įvertina lituanistinėje mokykloje sukaupias žinias. Universitete ji ne vieną kartą pasirinko rašyti klasėje rašto darbus lietuviškomis temomis – tai istorijos, tai socialologijos ar kitose klasėse.

Monika pasiteiravo, kaip vyksta šokių pamokos lituanistinėje mokykloje? Petras ir Lina papasakojo jai apie tris šokius, kuriuos teks šokti Šokių šventėje. Mokytoja sujungė dvi klases, todėl jie šoka toje pačioje grupėje. Mokytoja norėjo juos net sustatyti į porą, nes buvo panašaus ūgio! Petras ir Lina išsisuko sakydami, kad brolis ir sesuo nenori šokti kartu. Įdomiau šokti su kitais klasės draugais.

Monika papasakojo, kad jos universitete mokosi šiek tiek lietuvių kilmės studentų. Jos susibūrė ir suorganizavo šokių ratelį, kurį pavadino RŪTA. Jos užsiregistravo dalyvauti Šokių šventėje, bet šoks tik vieną tradicinį

mergaičių šokį – BLEZDINGĖLĘ. Viena iš vyresnių studentų yra jų mokytoja.

Petras ir Lina buvo labai patenkinti, kad Monika taip pat vyks į Čikagą dalyvauti Šokių šventėje. Jų mama įsijungė į veteranų (vyresniųjų) grupę. Jų grupės repeticijos vyksta tuo pačiu laiku, kai Petras ir Lina lanko lituanistinę mokyklą. Mamos ratelyje pritrūko vyrų, todėl jos pora yra studentas iš studentų grupės. Jis yra už mamą daug aukštesnis. Mat, jis yra krepšininkas! Jai patinka šokti su linksma grupe, nes šokėjų amžius yra labai skirtingas. Petro ir Linos tėvas nenorėjo šokti, nes turėjo daug darbų aplink namus. Jis visvien pažadėjo kartu vykti į Šokių šventę, palaikyti jų kuprines, fotografuoti jų grupes iš arti ir iš toli.

Monika pasakojo, kad ji universitete parašiusi darbą apie lietuvių tautinius šokius. Šokių istorija gan įdomi, nes tų šokių yra labai daug. Kai kurie mūsų šokiai vaizduoja ūkio darbus ir gyvenimą, nes Lietuvoje daug žmonių augo ir dirbo kaime. Kai kurie šokiai yra pasiskolinti iš kitų tautų. Reikia tik nueiti į kokią etninę programą ir pamatysi prancūzų, šveicarų ar kitų tautų šokius, kurie primena lietuvių šokį, kaip NORIU MIEGO, SUK, SUK, RATELĮ ir pan.

1996-ųjų metų Šokių šventės programą, kaip ir visų buvusių švenčių, ruošia LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ institutas. Tai šokių mokytojai, kurie yra išstudijavę lietuvių šokius. Jie ieško įvairumo, šokių susstatymo gražiomis figūromis. Tautinių šokių institutas parenka šokius, kuriuos gali šokti vien merginos, vien vyrai, keturios, šešios ar aštuonios poros. Šokiai yra supinami į šokių trijules, kad kuo daugiau šokėjų galėtų dalyvauti Šokių šventės programoje. Ne visi šokėjai šoka visus šokius.

Mama priminė įdomų atvejį, kai Lietuvių Tautinių šokių šventėje lietuviai šokėjai sušoko visai nelietuvišką šokį. Tai įvyko Amerikai švenčiant 200 metų sukaktį. Šokėjai sušoko amerikietišką sveikinimo šokį – SQUARE DANCE. Tai buvo neįprasta ir įdomu!

(Tęsinys sekančiame numeryje)

GRAŽŪS TAUTINIAI DRABUŽIAI

Vilija Klimienė

Saulutė atvažiavo pas senelę į svečius. Ji turėjo senelei didelę naujieną.

— Senele, mes šią vasarą važiuosime į Tautinių šokių šventę! Ten bus šokėjų iš visų miestų, kuriuose gyvena lietuviai. Visi šoksime kartu tautinius šokius!

— Oi, kaip įdomu, – atsakė senelė. — Aš esu mačiusi Šokių šventes ir, kai buvau dar jauna, jose taip pat šokau!

— Tikrai? – nustebė Saulutė.

— Taip, – atsakė senelė.

Saulutė toliau pasigyrė:

— Žinai, senele, mamytė sakė, kad ji man pasiūso tautinius drabužius.

— Tu atrodysi kaip tikra lietuviška lėlė! – pasidžiaugė senelė.

— Taip, – sutiko Saulutė ir plačiai nusišypsojo. Truputį pagalvojusi, ji toliau klausė senelės — Senele, ar ir tu turėjai tautinius drabužius, kai buvai jauna?

— Žinoma, – atsakė senelė. — Juos aš tebeturiu. Ar norėtum pamatyti?

— Labai, – atsakė Saulutė ir kartu su senele nuėjo prie medinės skrynios senelės miegamajame kambaryje. Senelė pasakodama atkėlė skrynios dangtį.

— Tu žinai, Saulute, kad senovėje, Lietuvoje, moterys pačios ausdavo medžiagą iš linų, kuriuos augino, arba iš vilnos, kurią gaudavo iš avių. Iš tų nuaustų medžiagų pasisiūdavo drabužius.

Kaimuose, kasdieniniai drabužiai – darbo drabužiai – buvo labai paprasti. Bet išeiginiai – tie buvo, kaip dabartiniai tautiniai drabužiai. Juos nešiodavo tik sekmadieniais važiuodami į bažnyčią, per šventes ar į svečius – pasipuošti.

Senelė iš skrynios ištraukė baltus marškinius. Ilgos rankovės buvo papuoštos gražiu mėlynu raštu. Senelė toliau pasakojo:

— Nors Lietuva labai maža, vistik turi kelias skirtingas sritis: Aukštaitiją, Žemaitiją, Dzūkiją ir Suvalkiją, ir Mažąją Lietuvą. Kiekvienos srities gyventojai skirtingai statė namus, skirtingai kalbėjo ir skirtingus tautinius drabužius dėvėjo.

Saulutė įsiterpė:

— Žinau, senele, mes apie tai kalbėjome lietuviškoje mokykloje, kai mokytoja mums rodė Lietuvos žemėlapi!

— Tai tu jau taip pat žinai, – tęsė senelė, – kad mano šeima kilusi iš Suvalkijos. Ten yra patys puošniausi drabužiai visoje Lietuvoje.

Senelė iš skrynios ištraukė liemenę, sijoną ir prijuostę. Liemenė tamsiai mėlyna su žaliu raštu, o sijonas tamsiai raudonas su mėlynais ir žaliais raštais. Senelė paaiškino Saulutei, kad spalvingiausia tautinių drabužių dalis yra ši prijuostė, nes visų spalvų išaustos lelijos sudaro tikrą vaivorykštę.

— Oi, senele, tavo tautiniai drabužiai tikrai gražūs! – sušuko Saulutė.

— Taip, Saulute, ir kada nors tu juos dėvėsi, – pasakė senelė.

Tada senelė iš skrynios ištraukė karūnėlę su ilgais, gražiais kaspinais. Karūnėlė buvo papuošta smulkiais gintarėliais, suvertais į virtinę.

— Ši karūnėlė bus tau, Saulute; galėsi ja pasipuošti Šokių

šventėje.

— Ačiū, labai ačiū, senele, – apsidžiaugė Saulutė ir stipriai apkabino senele. Užsidėjusi ant galvos karūnelę, nubėgo prie veidrodžio. Kol ji veidrodyje dairėsi, senelė pasakojo:

— Lietuvoje jaunos mergaitės puošdavo kasas gėlių vainikais ir gražiais kaspinais. O kai ištekėdavo, kasas nusikirpdavo ir nešiodavo skaras, skepetas arba nuometus.

— Man, turbūt, gražiau karūnelė, – pasakė Saulutė. — Senele, ar skrynioje dar kas nors liko?

— Dar liko juosta ir gintariniai karoliai, kuriais kiekviena lietuvė puošiasi, – atsakė senelė.

— Žinai, senele, – rimtai pasakė Saulutė, — ir tu atrodei kaip tikra lietuviška lėlė, kai buvai jauna!

* * * * *

Senelė su Saulutė kalbėjo toliau. Senelė priminė Saulutei, kad lietuvių kalba yra labai turtinga ir, kad reikia teisingai išsireikšti, kai kalbi apie apsirengimą.

Pabandykite kasdien naudoti teisingus išsireiškimus:

apsiaunam/nusiaunam	–	botus, klumpes, batus, slepetes
užsimaunam/nusimaunam	–	pirštines
užsivelkam/nusivelkam	–	švarką, megztinį, palta, kelnes,
sijoną, suknelę
užsidedam, nusiimam	–	kepurę, skepetą, karūnelę, skarelę

AR ATSIMENATE KAIP APSIRENGTI?

Užbaikit sakinį su atitinkamu veiksmažodžiu. Galite naudoti tą patį veiksmažodį keliuose sakiniuose.

UŽSIRIŠO

APSIAVĖ

UŽSIMOVĖ

UŽSIDĖJO

UŽSIVILKO

PRISEGĖ

Vytas lietpaltį _____

Rima batus _____

Laura suknele _____

Jonas akinius _____

Linas šaliką _____

Linas kepurę _____

Jonas marškinius ir liemenę _____

Rima skrybėlę _____

Laura kaspiną _____

Vytas kaklaraištį _____

MAMYTEI DOVANA

Į puokštės 5 gėlytes įrašyk, ką norėtum padovanoti savo mamytei Motinos dienos proga. Panaudok šiuos žodžius gėlių žieduose.

kantrybę

laimę

meilę

paklusnumą

gerus darbelius

šypsena

drausmingumą

stiprią sveikatą

džiaugsmą

gerus pažymius

paslaugumą

mandagumą

— Mama, aš daviau katinui atsigerti truputį benzino, – džiugauja Vidutė.

— Ir kas jam atsitiko? – išsigando mama.

— Na, jis pavaikščiojo po kiemą ir sustojo.

— Pastipo? – išbalo mama.

— Ne, pasibaigė benzinas, – atsakė Vidutė.

Petriukas atbėgo prie tėvo:

— Tėte! Pavogė mūsų mašiną!

— Ar tu įsiminei, kaip atrodė vagis?

— Ne, bet aš suspėjau užrašyti mašinos numerį!

Tėvams pasirodė, kad jų sūnelis lėtai vystosi, ir nuvedė jį pas psichologą. Tas apžiūrėjo vaiką ir pradėjo jį klausinėti:

— Tu katę pažįsti?

— Taip.

— Kiek kojų turi katė?

— Keturias.

— O kiek ausų?

— Dvi.

— O kiek uodegų?

Vaikas pasisuko į tėvo pusę ir klausia:

—Tėti, nejaugi šis gydytojas nėra matęs gyvos katės?

dail. Telesforas Valius

DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Bronislavai Urbonienei už 5 dol. auką

Albinai Normantienei už 10 dol. auką

Zinai Sinkevičienei, atnaujinus 5 prenumeratas į Lietuvą iki 1999 m.,
ir 15 dol. auką

JAV LB Grand Rapids Apylinkei už 50 dol. auką

Marijai Eiva - Hauser už 15 dol. auką

Dr. A. Šidlauskui už 50 dol. auką

Lilijai Pivaronas už 10 dol. auką

Bernadete Tutinas už 5 dol. auką

Violetai Paulienei už 10 dol. auką